Posamezna številka 6 vinarjev.

Štev. 102. Izven Ljubljane 8 vin. V Ljubljani, v torek, 6. maja 1913. Leto XLI.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·70
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . „ 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . „ 13 „
za trikrat . . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petitvrsta po 18 vin.
Poslano:
enostolpna petitvrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Skaderski zmaj.

(Od našega londonskega poročevalca.)

London, 3. maja 1913.

Ko so se minuli petek Dunajčani izkobacali izpod omamljivih pernic, so se v svoje nemalo začudenje zavedli, da se njihova pričakovanja niso izpolnila. Veleposlaniška reunija, ki je imela reševati skadrsko vprašanje, je ostala zvesta dosedanjemu ravnanju in zopet ni prišla do nobenih pravih sklepov, Avstrija pa vzlic temu in vzlic prerokovanju žurnalistov še vedno ni sklenila operirati proti Črnigori.

Vsakomur je jasno, da se velesile, zastopane na veleposlaniški konferenci, ne morejo do večnosti izogibati koncem vseh koncev vendarle potrebni odločitvi. In to vzlic dejstvu, da v vsem, karkoli utegnejo ukreniti, kar gomazi vsakovrstnih nevarnosti in odgovornosti. Stati ob strani pa gledati, je, kakor vse kaže, enako usodepolno in nevarno, kakor iti pogumno v to zmajevo žrelo. Skadrsko vprašanje se je po svojem nepričakovanem razvoju v istini pokazalo, da je liki strašni bajni zmaj, ki mu namah zrastejo tri nove, strašnejše glave, če mu eno odsekaš. Komplikacije rastejo kot zmajeve glave iz kapljic njegove krvi; ena še ni rešena, že se pojavlja druga, in komaj se velesile zavedajo te, že vzdigujejo glavo druge še hujše, še večje.

Dvoje potov je, pripraviti črnogorskega kralja do tega, da zapusti Skader, izlepa ali izgrda.

Kralj Nikolaj je pripravljen na oboje. Pripravljen je odreči se — za sedaj, kajpada! — Skadru proti primerni odškodnini, kot je namignil njegov tukajšnji zastopnik. Skader je menda res nekaj vreden, to se iz tega vidi, ker je Avstrija zanj ves svoj prestiž zastavila. No, jasno je, da more biti odškodnina ali v denarju ali zemlji. V poslednjem slučaju pridejo v poštev Albanija, Avstrija in Srbija. Slednja je črnogorska zaveznica, torej nanjo ni misliti. Nekje so sprožili načrt, da bi bilo edino pravično, da Avstrija odstopi Črnigori najmanj Budvo pa Spuž! Da kaj takega nikdo niti v sanjah resno ne vzame, ni treba omenjati; to so nasprotniki Avstrije sprožili le, da se vsaj na tak nedolžen način maščujejo. Da bi pa Črnagora dobila kompenzacijo na račun Albanije, temu se seveda z vso odločnostjo protivi Avstrija.

Ker s to kompenzacijo ni nič, ostane le še druga, v denarju. Če pustimo na strani dejstvo, da je stvar nekam poniževalna, ima kralj Nikolaj čisto prav, ko pravi: Denarja lahko sam dobim, pa ne za Skader. In posledica neuspešnosti ene in druge poti je, da je črnogorski kralj še vedno v Skadru.

A prav to je tisto, česar na Dunaju ne morejo trpeti in zahtevajo, da se Nikolaj brez najmanjšega odloga odstrani iz Skadra. Naglica sicer nikjer ni dobra, najmanj pa v politiki, a tukaj pa mora tako biti. To je dejstvo, s katerim so velesile primorane računati. In na drugi strani je tudi resnica, da zdaj skadrsko vprašanje zbok znanega avstrijskega diplomatskega uspeha ni več samo avstrijsko, marveč se odtle občutno dotika vseh velesil.

In tako stojimo pred imenitnim vprašanjem: Kdo bo vrgel Črnogorce iz Skadra?

Rusija? Treba se je spomniti le na to, da je ona zasnovala velikanski načrt osvoboditve Balkana, ona vodila zaveznike, ona jih prav vplivno varovala. In ona je pri pogajanjih z Avstrijo glede demobilizacije izrecno zahtevala od slednje izjave, da ne napade niti Črnogore niti Srbije. Nemčija? Ta pa od nekdaj zavira Avstrijo na balkanskem klancu; izjavlja sicer, da bo v slučaju potrebe s celim svojim »bliščečim oklepom« in »nibelunsko zvestobo« podpirala Avstrijo; na drugi strani pa ji neče v glavo, da bi zbok Skadra postavljala v nevarnost svoje najvitalnejše interese pa kosti svojih grenadirjev. Anglija? Ta je spoznala, da jo je Avstrija s svojim diplomatskim uspehom zelo angažirala, toda »zadnji pot«, kakor zdaj Angleži izjavljajo. Že o udeležbi angleške mornarice pri črnogorski blokadi se je javno in glasno izjavljalo, da njihova mornarica še nikdar ni služila takim namenom (izraza, ki so ga angleški listi glede tega rabili, ne smem niti zapisati, ker itak le referiram), aktivna udeležba Tomyja Atkinsa pa bi bila celo kramarskim in ribjekrvnim Angležem malo preveč. Italija? Pravijo, da ji dinastične vezi sila otežujejo udeležiti se kaj podobnega; na tem utegne brez dvoma nekaj biti, gotovo pa je, da lasko srce po vse nečem drugem hrepeni. Pa o tem spodaj nadalje. Francija? Je zvesta zaveznica Rusije, ki brez nje ne stori nobenega koraka. Ali morebiti vse velesile skupaj? Prav tako malo kot vsaka posebej, dasi bi bilo naposled najbolje, da v slučaju potrebe ugriznejo v to kislo jabolko. Ostane torej le še Avstrija sama, ki res tudi hoče preiti k dejanju.

Pa dobro! Če vrže naposled Avstrija Črnogorce iz Skadra, kaj pa potem? Ko smo se svoje čase igrali »Z mojega grada dol!«, je bil vedno eden gor. Torej Črnagora ven, Avstrija pa noter! S tem pridemo do pravega jedra celega vprašanja, do dejstva, ki pokaže po avstrijski diplomaciji razvito albansko vprašanje v celi njegovi resnosti in dalekosežnosti.

Silna radovednost je vladala na Dunaju, kaj ukrene Italija spričo avstrijskega kazenskega pohoda v Skader. Ta napeta negotovost je bila kmalu utešena, kajti zdaj je gotovo, da se Italija ne pridruži Avstriji, ampak da nastopi paralelno akcijo na jugu. Obedve državi sta že od nekdaj dobri znanki iz albanskih gora. Če stopi Avstrija na albansko zemljo na severu, pa pravi Italija, da stopi na jugu. To lasko dejanje očividno ni zavezniška prijaznost in uslužnost, nego nasprotniška ljubosumnost in nezaupnost ali pa varnostna odredba, kakor se hoče vzeti.

Osoda, ki je pomagala Avstriji pri ustvarjanju Albanije (saj na papirju), je šla še malo dalje in je pripeljala Avstrijo skupaj z Italijo v istej Albaniji, ki tvori od nekdaj znano preresno sporno vprašanje med njima. Popolnoma izključeno je, da ne bi čez noč prišlo radi njega do izbruha napetosti mej tema zaveznicama, kakor zdaj s Črnogoro. Le s tem razločkom, da se Avstrija ne bo nahajala v sličnem položaju, kakor se nahaja zdaj, ko ima opraviti z malo Črnogoro.

Znabiti — a le znabiti — je v tem razvoju skadrskega vprašanja iskati vzroka, da so na Dunaju baje sklenili še počakati. Če pomeni ta odlog nekako suspendiranje, utegne biti to znamenje, da so na Dunaju spričo zadnjih dogodkov začeli nekoliko drugače misliti. Zdaj se ne gre več za Skader, zdaj se je razvilo celo albansko vprašanje v vsej celoti.

Blazno bi bilo misliti, da se Italija nima namena okoristiti s sila kočljivim položajem, v katerega je avstrijska diplomacija prišla. Kako resno je bilo razvitje albanskega vprašanja, ki se je izpočetka zdelo morebiti bolj lahko nego se je zdaj pokazalo, to bodo dogodki v prihodnjosti še bolj pokazali. **Nevarnost ne preti Avstriji toliko od slovanskega juga, nevarnost preti od jugozapada!** Ta nevarnost se piše — **Valona.**

Gasilska slavnost na Šmarni gori.

Nepozaben ostane v zgodovini slovenskega gasilstva dan 4. maja 1913, dan sv. Florijana kot zaščitnika gasilcev.

Poostrene razmere, ki so zavladale med deželnim odborom in med dosedanjo gasilsko Zvezo, so bile povod, da ji je ogromna večina gasilcev obrnila hrbet in bo pristopila novi deželni gasilski zvezi, koje pravila so že potrjena.

Združeni načelniki gasilnih društev ljubljanske okolice so vsled tega sklenili, da se okoliška gasilna društva zbero praznovat praznik sv. Florijana na Šmarni gori.

Nameravan je bil prijateljski društveni sestanek, a razvil se je impozanten gasilski tabor, kajti nič manj nego 24 gasilnih društev je bilo zastopanih in navzočih natančno preštetih 368 uniformiranih gasilcev. Na Šmarno goro je prišel pozdravit gasilstvo deželni odbornik dr. Pegan z dvema deželnima uradnikoma.

Krasen je bil pogled na stoinstoglavo uniformirano množico gasilcev, med njimi pa »Orli«, da je bila slika tem lepša in pestreja. Udeležili so se namreč te slavnosti tudi »Orli« šentvidskega okrožja v obilnem številu.

Prvo službo božjo za »Orle« in ljudstvo je služil prof. dr. Ratajec, drugo za gasilstvo s cerkvenim govorom pa prof. dr. Arh.

Pri obeh je krasno prepeval šentvidski pevski zbor pod vodstvom pevovodje gosp. Hafnerja, pomnožen s člani »Orla«.

Na ravninici pred cerkvijo je otvoril nadučitelj Lavtižar po končani defilaciji zborovanje. — V imenu dež. gasilskega sveta (kot načelnik) in v imenu združenih načelnikov ljubljanske okolice pozdravlja zastopnika dež. odbora dr. Pegana. Da je prišel semkaj, je pokazal, da se deželni odbor zanima za gasilstvo ne le z delom, ampak tudi z navzočnostjo.

V drugi vrsti pozdravlja poleg zbranih gasilcev tudi telovadno okrožje »Orla«, ki kaže, da hoče praktično pokazati podporo orlovske organizacije gasilstvu.

Zahvaljuje se prof. dr. Arhu za slavnostno cerkveno opravilo in govor v čast patronu sv. Florijanu, želeč, da pride cerkveni govornik, ki je sam navdušen gasilec, še večkrat v našo sredo. — Pozdravlja ne le došle gasilce ljubljanske okolice, ampak tudi od drugih, oddaljenejših krajev, z željo, naj bi naše gasilstvo v sporazumu z deželnim odborom vselej napredovalo!

Predlaga brzojavni pozdrav dež. glavarju dr. Šusteršiču in pa vdanostno brzojavno izjavo Najvišjemu zaščitniku gasilstva, presvetlemu vladarju. — (Sprejeto z navdušenim odobravanjem.) — Iz sto in sto grl zaori navdušeni trikratni »Slava«-klic in vsi navzoči zapojejo cesarsko himno.

LISTEK.

General Ivanov o zavzetju Odrina.

V oficioznem »Miru« je general Ivanov objavil o zavzetju Odrina naslednje podatke:

Po zavzetju Odrina so se takoj začele širiti neresnične tendenciozne vesti, ki so zašle celo v uradno časopisje. Zato sem prisiljen stvar pojasniti. Predvsem kot poveljnik zvezne oblegovalne armade z navdušenjem izjavljam, da so vse čete, srbske in bulgarske, junaško izvršile svojo dolžnost.

Vojaška taktika zahteva, da se trdnjave in utrjene pozicije ne napadajo od vseh strani enako. Tako smo morali delati tudi pri Odrinu, posebno zato, ker so bila naša tehnična in artilerijska sredstva v primeri s turškimi zelo omejena. Sklenilo se je, **da se naskoči severna polovica vzhodnega sektorja; na tem sektorju so bile samo bulgarske čete.** Tukaj se je že v novembru začela nameščati oblegovalna artilerija, tukaj so se osredotočila vsa tehnična sredstva in vse fortifikacije, ki so potrebne kot opora za uspešno akcijo. Na vseh ostalih sektorjih ni bilo nič pripravljeno za resen naskok; **uloga ostalih sektorjev je bila samo demonstrativna. Seveda je tudi demonstriranje resna akcija,** ker bi se sicer ves načrt ponesrečil. Ta načrt se ne sklada popolnoma z vojaško teorijo, ki nikoli ne svetuje, naj se sovražnik napade na najsilnejši poziciji. To ni bila teoretična poteza, ampak poteza vojaške umetnosti. Vzhodni sektor je bil srečno izbran ne zato, ker je bil slab, ampak zato, ker je z zavzetjem tega sektorja padla cela trdnjava in ker so njegove silne pozicije dajale možnost za tajno razvrstitev baterij ter dajale podlago za koncentracijo ognja.

Ta načrt je bil srečno izpeljan. V noči med 25. in 26. marcem se je na vzhodu začel odločilni naskok. Zgodaj zjutraj (26. marca) sta bila zavzeta forta Hadži-olu in Ajvas-baba; s teh dveh fortov smo obstreljevali in obvladali druge vzhodne forte, ki so bili okoli 8. ure že vsi v naših rokah. Ob pol desetih smo zasedli mesto Odrin. Poveljstvo bulgarskega gardnega polka je odšlo na fort Hadirlik in ujelo Šukri pašo. Med tem časom so se čete na drugih sektorjih še borile za prednje pozicije. Okoli desete ure in pozneje so začeli Turki zapuščati utrdbe in so se brez boja udajali. Forte je torej zavzel samo vzhodni sektor. Ko so Turki razstrelili svoje zaloge, se sploh niso več branili.

Pisalo se je, da je 20. srbski polk osvojil utrdbo Hadirlik. Ta fort je star fort in ni bil oborožen. V njem je bil Šukri paša s svojim štabom. Pravi forti so okoli tri kilometre zapadno od Hadirlika. Šukri paša se je predstavil bulgarskemu poveljniku (Ivanovu) in ga osebno prosil, da bi smel ostati in prenočiti v Hadirliku. To mu je bilo dovoljeno; bil je odpeljan v Hadirlik in podrejen generalu Vazovu. Bulgarski poveljnik (Ivanov) je ukazal, naj zvezne čete zasedejo forte svojih sektorjev, se tam utrdijo in čakajo nadaljnih povelj. Ves 20. srbski polk bi po tem povelju moral zasesti zapadne forte 3 km zahodno od Hadirlika. Proti temu povelju je prišla na Hadirlik ena srbska kompanija (morebiti tudi dve) med 3. in 4. uro popoldne. General Vazov tega ni hotel braniti, da ne bi nastalo nesporazumljenje. Nihče ni mislil, da se bodo vsled tega širile take vesti. Šukri paša je bil ujet od polkovnika Markoleva ter predstavljen Vazovu in Ivanovu še predno je videl kakega srbskega vojaka. To potrjuje Šukri paša sam in tudi uradni telegram generalnega štaba druge srbske vojske. Neresnično je tudi, da je 15. srbski polk prišel v mesto prej kakor 23. bulgarski.

Po uradnem zapisniku je štela srbska vojska pred Odrinom 47.000 mož; od teh je bilo bolnih 19.000, od katerih je bilo odposlanih v Srbijo 8000. Torej se je zadnjega napada udeleževalo okroglo 32.000 srbskih mož s 60 poljskimi in 38 težkimi topovi. Od bulgarske vojske se je naskoka aktivno udeleževalo 88.000 mož s 342 topovi raznega kalibra.

Turške utrdbe vzhodnega sektorja so bile najbolj utrjene in štele največ čet. To potrjujejo tudi izgube. Bulgari so na vzhodnem sektorju izgubili mrtvih 16 častnikov in 949 mož, ranjenih 62 častnikov in 5209 mož; na južnem sektorju mrtvih 8 častnikov, 325 vojakov, ranjenih 20 častnikov, 1364 vojakov. Srbi so pri zadnjem napadu izgubili skupno mrtvih 6 častnikov in 268 vojakov, ranjenih 7 častnikov, 1166 vojakov; a ravno 20. polk, o katerem se je govorilo, da je zavzel Hadirlik, je imel dvakrat in polovico manjše izgube kakor druge srbske čete. Iz tega lahko vsak spozna resnico o zavzetju Odrina.

Tako general Ivanov.

Nato povzame besedo deželni odb. dr. Pegan, ki pravi med drugim: Prinašam pozdrave deželnega odbora, ki mi je naročil v včerajšnji seji, da se v imenu deželnega odbora udeležim vašega sestanka.

Umestno je, da spregovorim par besedi, da se bo jasno videlo, kam gremo in da bo konec slepomišenja, s katerim bi nekateri radi lovili kaline. — Težavno socialno nalogo morajo vršiti gasilci. Zato je deželna postavodaja vzela gasilstvo v posebno zaščito. Javnosti ni vseeno, kako se kreče gasilstvo. Deželnemu odboru ni vseeno, kako gre gasilstvu v naši deželi. — Dosedaj je imel razdeliti okrog 30.000 kron, odslej pa — po zvišanem zavarovalnem prispevku — bo prišlo do 50.000 kron na leto. — Razumeli bodete, da mu je ležeče na pravilni razdelitvi; če pa nima stika z gasilstvom, je to nemogoče. Delitev po gasilski zvezi pa nikakor ne gre. Hoteli smo to sporazumno z dosedanjo gasilsko Zvezo; hoteli smo skupno delati, ampak tako, da bi bila dala Zveza v svojem odboru odboru mesto zastopniku deželnega odbora, ki bi bil lahko ustavil kak gasilstvu kvaren sklep. Nismo mislili pri tem, da bodo kdaj kaj napak delali, ampak zasigurati smo si hoteli vpogled v poslovanje v očigled temu, da se bo tekom šestletne dobe razdelilo do 300 tisoč kron podpor. Povejte vsakomur, da je »Slovensko planinsko društvo«, ki dobiva neprimerno manj podpor od dežele, taki zahtevi glede zastopnika dežele takoj ugodilo, a njemu kot takemu niti na misel še ni prišlo, da bi ustavil kak sklep.

Tako bi bilo tudi pri gasilstvu. Dalje si je hotel deželni odbor zagotoviti ingerenco pri imenovanju Zvezinega tajnika, toda ta je rekla: ne! To se pravi: z deželnim odborom ne delamo skupaj! Ker pa deželni odbor rabi posvet, se je ustanovil deželni gasilski svet. Nikdar pa ni hotel deželni odbor vplivati niti na tega. Vi bodete delali, deželni odbor pa bo kot dober oče stal na strani. Zveza, ki pravi, da deželnega odbora ne prizna, tista Zveza za nas ne obstoji. Zveza, ki se proti nam bojuje in nam nasprotuje, ne sme pričakovati še podpor od nas. Noben pameten človek tega ne napravi. Naravno je, da bodo s tem prikrajšana tudi društva, ki so pri dosedanji Zvezi, kajti Zveza je skupina društev in kdor podpira našega nasprotnika, tega pač mi ne bomo. Pa tudi delovanje mnogih gasilnih društev nam ni bilo po godu. Marsikje so bila nasprotnikom največ za parado. Zgodilo se je, da je imelo društvo po pet veselic, a nobene vaje! To naj bodo plesna, pa ne gasilna društva! To nam ni bilo prav. Veliko društev je imelo paradne obleke, srebrne trobente, krasne čelade, a niti metra cevi in nobene brizgalne. Neko društvo je imelo zastavo za 700 K, a ne brizgalne!

Glede podpor pravi govornik: Poprej so dobivala društva toliko, da je bilo — kakor pravi pregovor — za živeti premalo za umreti preveč. Pa so šli in ponekod še te zapili. Sedaj bodo prejeli ondi, kjer bo potreba večja, enkrat večjo podporo, da bo nekaj časa mir, ali pa bo plačeval deželni odbor obresti in amortizacijo dolgov, gasilno orodje itd. Ker ni hotela Zveza priznati našega postopanja, smo morali izvojevati vojsko. Še nekaj glede podpor! Nasprotniki gotovo niso prijatelji deželne vlade, kajti ravno v zadnji deželnozborski dobi so na nečuven način napadali zastopnika deželne vlade. Sedaj pa se zatekajo k vladi! — Prositi jo namreč hočejo, da bi vzela deželnemu odboru delitev podpor in da bi jih delila ona. — (Kakor smo čuli, raznaša to vest računski uradnik c. kr. deželne vlade.) To pravi Zveza, da bo dosegla potom zakonodaje. Smešno! Vlada more tu ravno toliko ukazovati, kot na primer jaz deželnemu predsedniku, komu naj da kako koncesijo. Nasproti govorniku je izjavil visok uradnik deželne vlade na vprašanje, če je ta že prejela kako tako prošnjo: »Škoda, da deželni odbor ni že poprej vzel tega v roke!«

Nasprotniki so vrgli med ljudi najgršo strast s tem, da so ponekod izjavili: Mi gasimo samo doma! Ali je to slovekoljubje?! Zato smo mi zadnji, ki bi si dali od nasprotnikov kaj očitati.

Pripravljajte se za veliko nalogo. Delati bo treba, delati skupno po geslu gasilcev: Bogu čast, bližnjemu v pomoč! Nova deželna gasilska Zveza je v povojih. Naj se dela na to, da se združi v njej vse dobro misleče gasilstvo.

Dolgotrajno odobravanje je sledilo pomembnemu govoru.

Z veselim razpoloženjem v srcih, ki ga ni mogel motiti dež, so odhajali mnogobrojni udeleženci znamenitega zborovanja, ki pomenja veliko v zgodovini slovenskega gasilstva.

Položaj zelo izboljšan.

ČRNAGORA SKADER ZAPUSTI. — ALBANSKE OKUPACIJE NE BO.

Kralj Nikolaj je sklenil Skader brezpogojno zapustiti. Včerajšnja konferenca poslanikov je vzela ta sklep na znanje. Drugih posebnih sklepov pa ni storila, ker se ji nič ne mudi. Zdaj se bodo začela šele pogajanja, **na kak način in komu naj se Skader izroči.** Avstro - Ogrska diplomacija sili tudi glede tega na hitro odločitev, toda večjih konfliktov zaradi te zadeve ne bo, ker je že danes saj principielno zagotovljeno, **da bo Črnagora Skader izročila mednarodnemu oddelku,** ki ga bo vzel v varstvo, dokler londonska konferenca ne rodi nove Albanije.

Sklep Črnegore pa je tudi namero Avstrije in Italije okupirati Ablanijo izprevrgel. **Te okupacije z veliko verjetnostjo ne bo.** Ta stvar je po svojem razvoju silno interesantna:

Avstro - ogrska diplomacija je imela izpočetka samo namen Črnogorce iz Skadra vreči in sicer po kombinirani vojaški akciji, to se pravi, mi bi operirali obenem proti Cetinju in obenem proti Skadru. Skader pa leži na vsaj v principu albanskem ozemlju. Ker pa obstoja med Avstrijo in Italijo pogodba, da nobena od teh velesil ne sme v Albaniji ničesar započeti, je bila naša diplomacija nujno prisiljena se z Italijo pogajati. Grof Berchtold je Lahom predlagal **skupno avstrijsko akcijo proti Črnigori.** To so pa Lahi odklonili, še več, hoteli so Avstriji naložiti, da sploh ne sme proti Črnigori na črnogorskem ozemlju nastopati. Lahi se pač Črnigori in Srbiji niso hoteli zameriti, drugič pa jim je čisto vseeno, ali imajo Skader Črnogorci ali bodoča Albanija. Kaj je grof Berchtold na to odgovoril, ne vemo. Gotovo je, da se je vzela potem v poštev **paralelna akcija Avstrije in Italije v Albaniji** in to ne samo z ozirom na Črnogoro, ampak še bolj z ozirom na Essad in Djavid pašo, ki sta s Črnogoro in baje tudi z Grčijo sklenila pogodbi, ki bi bili sklep velesil, tičoč se meja bodoče Albanije, popolnoma izprevrgli. Paralelna akcija pa se mora obmejiti. Sicer so Lahi takoj oficielno dementirali, da bi si bili Avstrija in Italija v Albaniji razdelili medsebojni interesni sferi, **toda jasno je, da se je morala določiti saj strategična operacijska sfera.** To sledi jasno iz dejstva, da so Lahi s čudovito naglico zbrali ekspedicijski zbor in ladjevje proti **Valoni** in javno že imenovali za vodstvo ekspedicije določenega generala.

Pogajanja med Avstrijo in Italijo pa se niso zaključila. Ali se še vodijo ali ne, ni znano. Znano pa je, da se tako Avstrija kakor Italija nekaj premišljati. **Laško oficiozno časopisje, ki je še nedavno tako gorelo za okupacijo južne Albanije, se je danes že tako ohladilo, da smatra ekspedicijo za nepotrebno.** Kaj tiči neki za tem? Avstrijska diplomacija je bržčas videla, kako je nevarno z Italijo skupaj operirati. Sicer sta se obe državi gotovo obvezali, da Albanijo le začasno zasedeti, toda kdo bo Lahom zaupal, da Valono, če jo enkrat okupirajo, tudi zapuste! Valona pa je ključ Jadranskega morja, ki ga Lahom ne smemo izročiti, če nočemo sami sebe zadaviti. Lahi na drugi strani pa nam severne Albanije ne privoščijo, čeprav bi oni imeli v rokah Valono. Pravijo, da je Dolina reke Škumbi, ki jo je Avstrija baje označila kot svojo sfero do juga, prehod do Bitolja in Soluha. Tega pa nam Lahi ne marajo dati. Sicer pa ima tudi ostala Evropa pri tem svojo besedo.

Danes stoje stvari tako, da kljub goreči želji »Deutsches Volksblatta«, ki sanja o avstrijski zvezi proti »panslavizmu«, **prevladuje na Dunaju in v Rimu tendenca albansko vprašanje brez okupacije rešiti.** Lahi si mislijo: Kaj nam je mar red v Albaniji, če pri tem ne pridemo v posest Valone! Zato se je naša »zvesta« zaveznica tako hitro ohladila. Djavid paša baje sam želi, da ga iz Albanije odstranjio, Essad paša se pa s provizorično vlado v Valoni in z velesilami pogaja. Mož je videti zelo pameten diplomat, ki noče albanskega vprašanja s silo reševati, ampak si bo rajši v sporazumu z Evropo skušal pripraviti v bodoči Albaniji gorak kotiček.

Tako je tudi s te strani veliko upanja, da se položaj razvija brez večjih komplikacij dalje.

VČERAJŠNJA KONFERENCA POSLANIKOV.

Pariz, 5. maja. Konferenca poslanikov se je pričela ob treh popoldne. Pred konferenco se je razgovarjal avstro - ogrski poslanik grof Memsdorf z državnim tajnikom Edvardom Greyem, kateremu je podal sledečo izjavo:

»Avstro - Ogrska ima radi trdovratnega oporekanja Črnegore od torka sem proste roke. Če bi bili dunajski merodajni krogi sklenili kako akcijo v Albaniji, dogodki današnje konference na ta sklep ne bi mogli vplivati. Na noben način bi se pa Avstro - Ogrska ne zadovoljila samo s principielno zagotovitvijo Črnegore, da Skader zapusti, marveč zahteva brezpogojno garantirano zagotovitev z istočasno predajo Skadra na detachemente velesil, da Črnogorci sploh albansko ozemlje zapuste. Kar se tiče kompenzacij, ki jih zahteva Črnagora, se o teritorijalnih kompenzacijah niti govoriti ne more, glede na finančne kompenzacije se pa more šele po predaji Skadra razpravljati. Črnagora s svojim zavlačevanjem ni mogla preprečiti, da ni izbruhnila anarhija v Albaniji, vsled česar mora Avstro-Ogrska uvesti akcijo, da se napravi v Albaniji zopet red.«

London, 5. maja. Današnji konferenci poslanikov so predložili oficielno izjavo Črnegore, po kateri kralj Nikolaj izroči Skader brezpogojno velesilam. Izjava je na zastopnike velesil zelo dobro učinkovala. Poslaniki o tem koraku svoje vlade oficielno obveste. Velesile naroče svojim zastopnikom v Cetinju, naj vse potrebno za predajo Skadra velesilam urede. O kompenzacijah se ni nič sklepalo. Splošen vtis v tukajšnjih diplomatičnih krogih je, da se je danes napravil važen korak za rešitev balkanskih zadev. Prihodnja seja poslaniške konference je sklicana v četrtek.

London, 6. maja. (»Reuter.) Reunija poslanikov je zborovala do pol 6. ure zvečer in se odgodila na četrtek.

Velesile so vzele sklep Črnegore, da Skader zapusti, na znanje.

Konferenca se bo zdaj pečala z odločitvijo časa in načina, kako naj Črnagora Skader izroči velesilam. Stavil se je predlog, naj prevzamejo upravo Skadra častniki mednarodnega blokadskega brodovja.

Grey je nato opomnil, da je reunija poslanikov v svoji prvi seji decembra meseca določila načela ustavnega statuta za Albanijo in poverila Avstriji in Italiji nalog, da ga podrobno izdelati.

Statut predložita Avstrija in Italija v prihodnji seji.

Grey je poslanikom predložil tudi načrt preliminarnega miru med Turčijo in balkansko zvezo.

Po seji je nek diplomat izjzavil, da se v konferenci vprašanje oborožene akcije Avstrije in Italije v Albaniji ni sprožilo. Greyev predlog, naj se prihodnji konferenci predloži ustavni statut Albanije, se smatra za mig, da velesile smatrajo Albanijo kot stvar, ki spada v kompetenco vseh. Prihodnja seja se vrši v četrtek.

ODPOVED ČRNEGORE.

Cetinje, 5. maja. Iz uradnega črnogorskega vira se poroča: **Kriza glede na vprašanje Skadra se je rešila tako, kakor so to velesile želele. Ker je stala Črnagora nasproti velikemu pritisku Evrope in ni bilo možnosti, da bi v daljšem odporu otala Črnagora zmagovita, je včeraj odnehala in izjavila, da prepusti usodo Skadra Evropi. Kralj se je zadnji trenutek odločil za ta težak korak in je prepričan, da je svojemu ljudstvu in svojemu kraljestvu napravil veliko žrtev za splošen mir, žrtev, ki so jo zahtevale vse države z grožnjo, da izgubi Črnagora svojo neodvisnost. Kralja so pri njegovem sklepu vodili tudi oziri na zaveznike, ker se je bal, da, če vstraja pri svojem odporu, lahko ogrozi posledice s kakimi velikimi žrtvami pridobljenih zmag. Minulo noč je kralj po posredovanju angleškega poslanika odposlal sir Edvard Greyu brzojavko, ki izvaja: »Moja vlada je v svoji noti dne 30. aprila označila stališče, ki je zavzela v skadrskem vprašanju. To postopanje je vodilo neomajljivo načelo pravičnosti. Še enkrat proglašam za svoje ljudstvo pravico, ki jo je pridobilo po zgodovini in po osvojitvi. Moja čast in čast mojega ljudstva mi pa ne dopuščata, da odneham nasproti izoliranim akcijam. Usodo Skadra prepuščam zato Evropi.**

Pariz, 5 .maja. Iz Cetinja se poroča: Predno je kralj Nikolaj sklenil, da se Skader zapusti, je bila zelo viharna seja razširjenega kronskega sveta, katere se niso le kraljevski princi in ministri udeležili, marveč tudi generali in polkovniki. Kralj je demisijo celotne vlade sprejel in nasproti več osebam izjavil, **da je sklenil krono odložiti.**

Cetinje, 6. maja. **Kralj je demisijo Martinovićevega kabineta sprejel in imenoval za njegovega naslednika Lazara Miuškovića.**

ČRNOGORCI ZAPUŠČAJO SKADER, KI SE IZROČI VELESILAM.

Krankobrod ob Meni, 5. maja. »Fr. Zeitung« poroča od svojega posebnega poročevalca iz Skadra: **Črnogorske čete so večinoma že iz Skadra odkorakale. Čete, ki so še ostale, se nahajajo v mestu in v turških postojankah. Živil ne manjka.**

Dunaj, 5. maja. »Neue Fr. Presse« piše: Če kralj Nikolaj svojo obljubo izpolni, se Skader izroči velesilam. **Izkrcajo se mednarodne čete, ki bodo mesto zasedle, ko je Črnogorci zapuste.** Admirali mednarodnega brodovja imajo že tozadevne inštrukcije. Predaja Skadra mora biti brezpogojna. Kar se tiče albanskega problema sploh, se bo reševalo po potrebi, od katere je odvisno, ali se sklene okupacija ali ne. O delitvi Albanije med Avstrijo in Italijo pa ni govora.

Pariz, 6. maja. **Poveljnik blokadnega brodovja admiral Burney je dobil inštrukcije za izkrcanje mednarodnega oddelka. Oddelek bo Skader od Črnogorcev prevzel in Skader upravljal, dokler se imenuje albanski vladar.**

KDO JE DOLOČEN ZA EVENTUALNO AVSTRIJSKO OKUPACIJO ALBANIJE.

Dunaj, 6. maja. »Extrablatt« poroča, da je bil za poveljnika avstrijskega ekspedicijskega zbora za Albanijo določen general Potiorek.

KAKO SO SE LAHI ZA VALONO ŽE PRIPRAVILI.

Rim, 5. maja. »Tribuna« poroča: Za event. ekspedicijo proti Valoni je namenjen general **Luigi Nava,** sedaj poveljnik 6. zbora v Bologni.

Milan, 5. maja. »Avanti« poroča, da bo štel italijanski ekspedicijski zbor 40.000 mož, in sicer 10 pešpolkov, en polk bersaglierov, dva bataljona grenadirjev, dva ženijska bataljona, osem artilerijskih baterij in šest kavalerijskih eskadronov.

Monfalcone, 5. maja. Iz Zg. Italije so odposlali 10.000 mož v Brindiji. Na kraljev ukaz se je odpeljalo v Brindiji tudi osem alpinskih lovskih bataljonov in 10 gorskih baterij. Odposlati pa nameravajo še 3 alpinske lovske bataljone štiri gorske baterije. Te špecialne čete, ki so stale do zdaj ob avstrijski meji, so odločene za gorato Albanijo. Ob francoski meji nameščeni alpinski lovci ostanejo.

VPRAŠANJE AVSTRIJSKO-LAŠKE OKUPACIJE ALBANIJE SE RAZBLINJA. — PREBRISANA POLITIKA ESSAD PAŠE. — DJAVID PAŠA SE SPLOH UMAKNE. — SRBI SO VSI ALBANIJO ZAPUSTILI.

Dunaj, 6. maja. **Naš korespondent poroča, da po danes nastalem položaju okupacija Albanije od strani Avstrije in Italije ni več verjetna in da je splošno prepričanje, da se ves kompleks balkanskih vprašanj mirno reši.**

Rim, 5. maja. »Tribuna« izvaja glede na sklep Črne gore, da se usoda Skadra Evropi prepusti, sledeče: Velesile naj vporabijo le določila zapisnika o severnih albanskih mejah in naj pozovejo Črno goro, da zapusti Skader, ki postane najbrže glavno mesto Albanije. List nadaljuje: Upati je, da je odstranjena nevarnost avstro-ogrske akcije proti Črni gori, vsaj kar tiče vprašanja Skadra. Kar se tiče notranjega reda v Albaniji, sta Avstro-Ogrska in Italija v principu sklenili izkrcati okupacijski zbor, da se napravi red in da dobi nova država armado na razpolago, s katero uveljavi po londonski konferenci določene meje. Akcija se je dogovorila osobito vsled govoric, da se je Essad paša proglasil za kralja Albanije in da Djavid paša prodira proti Valoni. **Današnja poročila pa trde ,da hoče Essad paša zgolj svoje vojake vkrcati in da bo Djavid paša tudi prisiljen to storiti. Veliki vezir je svojima generaloma ukazal, naj se prej ko mogoče v otomansko državo vrneta.** Zelo verojetno je, da ko Essad in Djavid paša izvesta, kaj se v Tarentu in v Dalmaciji pripravlja, hitro izjavita, da sta miroljubna. Če Essad paša dobi stik s Kemal bejem in ko odkoraka Djavid paša v Anatolijo, **izgubi avstro-ogrska ekspedicija veliko na svoji važnosti in mogoče še izostane. Italija ne zasleduje nikake osvojevalne politike, ker je eminentno miroljubna država, ki zahteva le, da se njena trgovina in industrija mirno razvijata.** (Oj ti nedolžnost!) Nihče ni srečnejši kot mi, če po ureditvi skaderskega vprašanja odpadejo skrbi radi notranje varnosti v Albaniji, ki ima že priznano začasno vlado. Tej se lahko, če je za to dovolj močna, prepusti častna naloga, da ustanovi novo državno upravo.

Dunaj, 5. maja. »Südslavische Korrespondenz« poroča iz Carigrada: **Veliki vezir Mahmut Šefket paša je izjavil, da je**

Porta na vprašanje Essad paše, kaj naj stori, odgovorila, da naj vse pripravi, da se bodo njegovi vojaki lahko v Turčijo transportirali. Čete Djavid paše namerava Turčija transportirati v Malo Azijo. Porta je tozadevno pri avstro-ogrskem in laškem poslaniku posredovala, da se transporti vojakov omogočijo. Turčija v Albaniji ne namerava nikakih pustolovstev in ji ni nič znanega o kaki tajni pogodbi Essad paše s Črno goro ali s Srbijo in ne bo pospeševala kakega podjetja, ki bi dosedanjemu korektnemu stališču Porte nasprotovalo.

Dunaj, 5. maja. Albanska korespondenca poroča iz Londona: Albanski delegati v Londonu so pri Greyu posredovali, naj velesile pri Porti izposlujejo, da se ostanki pri Feriju zbrane Djavid paševe armade takoj transportirajo v Turčijo. Delegati so izjavili, da te čete, ki so strašno zanemarjene, tvorijo velikansko nevarnost za deželo, ker ima na stotine vojakov nalezljive bolezni in ker ni za njih preživljenje nič preskrbljenega. Protestirali so tudi proti postopanju Grkov v južni Albaniji, ki silijo Albance, da se izjavljajo za pristop h Grški. Delegati izjavljajo, **da so poročila o Essad paši neresnična in da ne verujejo, da bi se bil Essad paša proglasil za kralja in proglasil suvereniteto Turčije nad Albanijo, ker je Essad paša zaprisežen sovražnik Mladoturkov** in ker vé, da so bili Mladoturki vedno nesreča za Albanijo.

London, 5. maja. »Daily Telegraph« poroča, da je dunajski zunanji urad dobil poročila o Essad paši, po katerih njegov nastop ni tako vznemirljiv, kakor so to prvotno sodili. Essad paša je došel v Tirano. Načelnika svojega generalnega štaba je odposlal v Drač, da se dogovori s konzuli in da si po njih izposluje dovoljenje od poveljnika blokadnega brodovja, da sme po morju prepeljati svoje topove čez Leš v Drač, odkoder bi jih transportiral v Tirano. Essad paša je jasno izjavil, da bo pokoren vsakemu vladarju, ki ga dá Evropa Albaniji in **da se hoče sporazumeti z začasno vlado v Valoni** in sporazumno ž njo vzdržavati v severni Albaniji red.

Carigrad, 5. maja. Djavid paša je poslal svoji ženi zaplenjene grške, albanske in dve turški zastavi. Pisal ji je, da izgubi vsak dan 150 do 200 mrtvecev. Vojaki umirajo radi oslabljenja in radi neprestanih albanskih napadov.

Lausanne, 5. maja. »Gazette Lausanne« poroča iz Valone: Tajni odposlanci Djavid paše so usmrtili ministra javnih del začasne albanske vlade, Miahar beja Fracerija. Zaprli so načelnika albanskih notablov Abdul beja Upija in več mladonarodnih Albancev.

Rim, 6. maja. Ravnatelj laških šol v Valoni izjavlja, **da Djavid paša ni zavzel Valone. Tudi ni res, da bi bilo prišlo med njim in Essad pašo do boja.**

Brindisi, 6. maja. Djavid paša od Valone 5 km daleč tabori. Ne more preko reke Vojuze. Grške čete so zasedle Colleni, 4 km stran od Valone, pod pretvezo, da ščitijo Valono pred invazijo Djavid pašinih čet.

Carigrad, 6. maja. »Tassvir i Efkior« izve, da je Grčija dovolila, da se Djavid pašina armada ekspedira v Anatolijo.

London, 6. maja. Izmail Kemal beg taji, da bi bil z Essad pašo v kakšni zvezi.

Milan, 6. maja. »Secolo« poroča iz Bara: **Essad paša je svoje turške vojake odpustil in pridržal pri sebi samo albanske. 3000 turških vojakov je prišlo v Meduo, kjer se vkrcajo na avstrijske in laške ladje, ki jih prepeljejo v Carigrad.**

Atene, 6. maja. **5000 Turkov je zasedlo Drač.**

Belgrad, 6. maja. **Včeraj je zadnji srbski vojak zapustil Albanijo. Zadnji se je vkrcal draški guverner general Popović v Lješu. Essad paša je ostal v Lješu ter je tu in v Draču razobesil turško zastavo. Pri slovesu Srbov in Essad paše je počilo 12 pozdravnih strelov iz topov. Turki se v Lješu utrjujejo.**

Rim, 6. maja. **Pravkar se vrše diplomatična pogajanja, da se turške čete iz Albanije mirnim potom odtransportirajo.**

TRIPELENTENTA GLEDE ALBANIJE.

Dunaj, 5. maja. Pariški dopisnik »Neue Freie Presse« poroča iz diplomatičnih krogov: Tripelententa, ki nasprotuje vsaki izolirani akciji Avstro-Ogrske in Italije, predlaga za Albanijo mednarodno policijo po krečanskem vzorcu.

Pariz, 6. maja. Francoski poslanik Barrère v Rimu je imel razgovor z ministrom di San Giuliano in opomnil, da nimata Avstrija in Italija nobenega naslova, da intervenirata v Albaniji in da bi se na noben način ne moglo trpeti, da bi kaka velesila okupirala teritorij, ki so ga Srbi morali zapustiti. Di San Giuliano je izjavil, da se ni z Avstrijo kombiniral noben skupni akcijski program, ampak da sta oba načrta le paralelna. Tu se domneva, da se bosta Avstrija in Italija odpovedali izolirani akciji in se pridružili predlogu tripelentente, ki ga je baje že Cambon v včerajšnji seji poslanikov stavil, da se vpostavi v Albaniji red od vseh šestih velesil.

ČRNA GORA IN SRBIJA SKLENILI UNIJO?

Belgrad, 6. maja. »Politika« poroča: **Srbija in Črna gora sta sklenili carinsko unijo. Vsi črnogorski dohodki se uporabijo za gospodarsko povzdigo Črne gore. Glede zunanje politike se določi skupno postopanje. Črnogorsko armado organizuje Srbija. Kralj Nikolaj dobi dva milijona frankov apanaže.**

RUSIJA ZBIRA ČETE NA GALIŠKI MEJI?

Milan, 6. maja. »Corriere della Sera« poroča, da zbira Rusija svoje čete na gališki meji, da zabrani eventualen vpad Avstrije v Sandžak. Vsi hospitali ruskega »Rdečega križa« so dobili nalog, da se takoj vrnejo domov.

SILISTRIA.

Bukarešt, 5. maja. Rusija je po poslaniku Šebefku rumunsko vlado obvestila, da odstopi Bulgarija Rumuniji Silistrijo z zaledjem, ki sega tri kilometre zahodno od mesta. Nova meja gre južno. Morsko obrežje je ostalo neizpremenjeno. Izročili so rumunski vladi tudi prepis zapisnika o peterburški konferenci.

Bukarešt, 6. maja. 36. pehotni polk je odkorakal iz Bukarešta v Črnovodo. Polk se bo nastanil v Silistriji, ki se kmalu Rumuniji izroči.

MED ZAVEZNIKI.

Berolin, 5. maja. »Vossische Ztg.« je izvedela iz Peterburga, da so se po tamkaj došlih poročilih konflikti med balkanskimi zaveznikimi tako poostrili, da se boje, da izbruhnejo sovražnosti. **Pri Solunu je devet grških divizij koncentriranih. Srbske čete, ki so se udeležile obleganja Odrina, stoje pri Pirotu, bulgarske pa pri Kavali.** Tukajšnji zastopniki balkanskih držav izjavljajo, da je nujno potrebno, da Rusija posreduje.

Sofija, 3. maja. »Mir« piše: »Iz Makedonije še vedno prihajajo vznemirljive vesti v srbskem terorizmu proti Bulgarom. Aretacije in nasilja proti Bulgarom so na dnevnem redu. Dne 17. aprila je bil postavljen pod policijsko nadzorstvo škofov namestnik v Krivi Palanki. Arhimandrit (opat) Metodij v Skoplju je bil pretepen do krvi; francoski in ruski konzul sta ga obiskala. V skopeljskih ječah je nad 200 Bulgarov. Še pod Turki ni bilo takega nasilja.«

Sofija, 4. maja. »Mir« ponovno piše, da je zbiranje srbskih in grških čet v Makedoniji nevarna in izzivajoča demonstracija; s tem se makedonskemu prebivalstvu nalagajo nova bremena in mirno ljudstvo bo moralo trpeti nova nasilja. — Proti ruskim in italijanskim vestem, češ, da je Bulgarija sklenila zvezo z Avstrijo, »Mir« odločno izjavlja, da so te vesti brez vsake podlage. Bulgarija ni z nobenim korakom prekršila balkanske zveze, pač pa bodo zvezo razdrli Srbi in Grki, ako ne bodo hoteli izpolniti obveznosti, katere jim nalaga pogodba. Proti raznim srbskim vestem, da je Srbija na bulgarsko prošnjo storila več kakor bi morala po pogodbi, »Mir« izjavlja, da to nikakor ni resnično.

Dunaj, 5. maja. Iz Belgrada se poroča: Ministrski predsednik Pasić je baje odposlanstvu občinskega sveta v Bitolju izjavil, da ostanejo Bitolj in vse pokrajine, ki jih je srbska armada zasedla, pod srbsko višjo oblastjo.

Belgrad, 5. maja. Neki ukaz vlade določa, da državne blagajne ne smejo sprejemati bulgarskega denarja. Srbija je s tem odpravila odredbo, ki je med vojsko veljala. V Bulgariji so že prej podoben ukaz izdali.

Belgrad, 5. maja. Vsi bulgarski vojaški obvezanci — tudi oni izpod 20 let — so poklicani, da zadoste vojaški dolžnosti. Macedonska brigada, ki se nahaja v Seresu, šteje že krog 8000 mož. — Bulgarske čete, ki so se nasilno polastile grških stanovanj, so jih morale na najvišje povelje zopet izprazniti in se umakniti na prosto.

Solun, 5. maja. Višji poveljnik srbske armade, general Putnik, je došel v soboto v Gjevgjili, kjer je vse utrjene pozicije inspiciral. Ženijski vojaki grade utrdbe. **V Gjevgeliju stoji približno 12.000 srbskih vojakov.**

Solun, 5. maja. Dozdaj je došlo 17 transportnih parnikov s srbskimi vojaki in vojnim materialom iz Albanije. Ena srbska divizija prodira iz Veleša proti Ovčjemu Polju, kjer se utrjuje.

Sofija, 6. maja. **Belgrajski poslanik Spajalković je po konferenci z Gešovom odpotoval v Belgrad. Zagotavlja se, da sta se Srbija in Bulgarija bistveno zbližali.**

T RŠKA VLADA SE BOJI SVOJIH ČASTNIKOV.

Carigrad, 5. maja. Vojno ministrstvo je izdalo odlok, po katerem se ne sme dovoljevati častnikom pri armadah pred Čataldžo in pri Bulairu dopusta. Osobito je častnikom prepovedano v Carigrad potovati.

Notranje politične zadeve.

Državni zbor se skliče 15. t. mes. — Nemci za hitro rešitev krize. — Nemci in Čehi. — Parlamentarna policija na Ogrskem.

Zborniční predsednik dr. Sylvester se je pripeljal 5. t. m. na Dunaj. Dr. Sylvester je izjavil, da namerava dejansko 15. t. m. zbornico sklicati in da je brzojavno pisarni vse potrebno naročil. Postopal je sporazumno z vlado. Državni zbor se formelno skliče v četrtek, če ne nastanejo v zunanji politiki zapletljaji, vsled katerih bi se smatralo za neoportunno sklicati državni zbor. — Nemškonacionalna zveza je imela 5. t. m. sejo, v kateri so se jezili, ker se zunanja kriza tako zavlačuje in naglašali, da naj se rešitev zunanje krize pospeši, da se omogoči uspešno delovanje parlamenta, na kar v sedanjih razmerah ni misliti. — Dr. Kramař se je na nekem shodu zelo temeljito pečal z zunanjimi zadevami in je izjavil, da misli, da na Dunaju niso tako lahkomišljeni, da bi po tem, kar se je minulo zimo zgodilo, proti Slovanom vladali. Glede na spravo z Nemci je izjavil, da Čehi svojega stališča ne bodo opustili. Germansko-slovanski konflikt, o katerem je govoril nemški državni kancler Bethmann-Hollweg, mora Avstro-Ogrska tako rešiti, da se ne pomnoži armada, marveč da se politična smer nasproti Slovanom izpremeni. — V ogrskem državnem zboru je včeraj prvič poslovala parlamentarna straža. Pri vhodu so stražili posamezni gardisti, vsa straža pa ni bila v službi, ker je opozicija sklenila, da se ne udeleži seje in da se sploh razprav v državnem zboru ne udeleži, ker se notranje politični položaj ni nič izpremenil in ker je zunanji položaj kritičen, vsled česar se jim zdi boljše, da kravalov v zbornici ne prirejajo. Ko so opozicionalci sklepali, če se udeleže ali ne, sta se Justh in Apponyi ostro sprla. Justh se je zavzemal za to, da se opozicija seje udeleži, Apponyi je pa izjavil, da dokler vlada oborožena sila v parlamentu, toliko časa naj se opozicija sej ne udeležuje. Justh se je rogal Apponyiju, češ, da se boji parlamentarne straže ali pa denarne globe. Apponyi je ostro odgovarjal. Justh je hotel zborovalnico zapustiti, a je to grof Karolyi preprečil. Justh je izjavil, da namerava kmalu politiko zapustiti.

Dnevne novice.

+ **Dunajski italijanofili.** Dočim izražata »Neue Freie Presse«, »Zeit« in celo »Arbeiter-Zeitung« največje pomisleke proti paralelni akciji Avstrije in Italije v Albaniji, so krščanskosocialni listi, ki so svojčas najhujše proti Italiji besneli, postali zdaj čudovito prijazni nasproti Italiji. Dočim je še nedavno tega v očeh teh ljudi pomenjalo preveliko zaupanje v Lahe le malo manj kot veleizdajo, so danes v njihovih očeh veleizdajalci tisti, ki avstrijske državnike pred Italijo svarijo. Predvsem se odlikuje v tem oziru »Deutsches Volksblatt«, ki na poseben način spaja krščanski socializem z nemškim nacionalizmom. Ta list, ki je svojčas zagovarjal vojsko z Italijo, ne ve zdaj prehvaliti laške zvestobe in lojalnosti in si je po svoji denunciantski maniri dovolil spraviti s sedanjim mednarodnim položajem poleg dr. Kramaža v zvezo tudi — dr. Šusteršiča. Pravi namreč, da sta ta dva politika svojčas opozarjala Avstrijo na nevarnost, ki nam preti od Italije zaradi Albanije in da se te misli zrcalijo zdaj tudi v dunajski »Zeit«, s katero da je dr. Kramař v zvezi. Po mnenju »D. V.« pa je to le »panslavistični trik«. Avstrijski Slovani svare namreč Avstrijo baje zato pred Italijo, ker bi Adrijo radi rezervirali za — Srbijo. Zato da Avstrijo nagovarjajo, naj rajši stopi v stik s Srbi kakor da kooperira glede Adrije z Italijo, ki je pravi sovražnik Avstrije. »Deutsches Volksblatt« pa meni, da je Italija naravni zaveznik Avstrije proti slovanski nevarnosti. Naj se nam ne zameri, če to pisanje označujemo kot budalost, kateri ni izlepa para. Italiji je pangermanizem ravno tako dober ali slab kakor panslavizem. **Njej je le za Valono.** Lahom je ravno tako prav, če jim pripomore do Valone Avstrija ali Rusija, da jo le dobi s čim manjšim trudom. Če je »Deutsches Volksblatt« tako slep, da bi Valono Lahom kar danes rad na krožniku ponudil, mu ne moremo pomagati. Zakaj če misli, da bodo Lahi potem z Avstrijo šli skupno na — panslavizem, se presneto moti. Lahi imajo za Valono **vse kaj drugega** pred očmi nego panslavistično nevarnost, ki je njim po dunajsko rečeno »vuršt«. Če imajo Lahi Avstrijo enkrat v Adrji zaprto, ne bodo šli v vojsko nad Srbe in Črnogorce, da jih podavijo, kakor bi gospod Vergani rad, ampak imajo hvaležnejši cilj pred očmi. Vsak ve, kam Lahe srce vleče. Zato upamo, da bodo naši državniki dalekovidnejši, kakor »Deutsches Volksblatt«.

+ **Bodi konec slepomišenja pri gasilstvu!** Iz poročila v uradnem listu o občnem zboru liberalne gasilne zveze posnamemo, da je izjavilo svoj izstop 36 gasilnih društev, iz prvega vira pa izvemo, da je prijavilo svoj pristop k novi deželni gasilski zvezi **30** gasilnih društev. — Kje so torej ostala in zakaj ni javilo izstopa od prve zveze ostalih 44 društev? — Društva, ki še niso javila izstopa, naj to nemudoma store! — Iz omenjenega poročila razvidimo tudi, da je res sklenil občni zbor, zahtevati podržavljenje gasilnih prispevkov in zahtevati od vlade, naj bi ta menda razdeljevala podpore iz deželnega gasil. zaklada. — To je višek smešnosti. — Vlada more ravno tako malo vplivati na delitev podpor iz deželno-gasilskega zaklada, kakor bi mogel kdo zahtevati, da mora vlada odvzeti ubožno oskrbo v Ljubljani magistratu in deliti podpore iz mestnega ubožnega zaklada, kar bi bilo naposled bolj potrebno, kot pa delitev podpor iz gasilskega zaklada. — Nezmisel je torej, če kdo misli, da bo mogla vlada deželni gasilski zaklad kdaj odvzeti deželnemu odboru, ki ga ima ta upravljati na podlagi sankcioniranih deželnih postav. — To naj se gasilnim društvo pojasni, da bo konec neprestanemu slepomišenju!

+ **Pravila »Kranjske deželne gasilske zveze«** je c. kr. deželna vlada že potrdila. Vsled tega naj gasilna društva t a k o j naznanijo svoj pristop k novi zvezi, predvsem pa naj dotična društva o d p o v e d o č l a n s t v o p r i d o s e d a n j i z v e z i, zlasti ona, ki so že prijavila svoj pristop h »Kranjski deželni gasilski zvezi«. — Občni zbor se bo vršil po preteku v pravilih določene 2mesečne dobe.

+ **Podpore ob času mobilizacije.** Poslanci dobivamo vedno pogosteje prošnje od družin, katerih člani so bili vsled mobilizacije že v jeseni ali pozneje kot rezervisti ali namestni rezervisti poklicani v aktivno službo. Ker je že nemogoče sproti vsem odgovarjati, morda ustrežem tem potom: V zmislu § 43. novega brambnega zakona z dne 5. julija 1912 more vladar poklicati v aktivno službo rezerviste in nadomestne rezerviste, a k o t o z a h t e v a j o p o s e b n e r a z m e r e. Isti paragraf določa, da morajo po potrebi biti poklicani mlajši naborniki pred starejšimi. Poslanci ne morejo v tem oziru ničesar odločevati, oziroma posredovati. Okrajna glavarstva morejo k večjemu s priporočilom dotičnim vojaškim oblastvom pošiljati prošnje za izpust iz aktivne službe. V sedanjih razmerah pa so, kolikor mi je znano, vse prošnje brez uspeha. — Opozarjam pa na zakon z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, ki določa podpore tistim družinam, katerih svojci so kot rezervisti ali nadomestni rezervisti vsled mobilizacije poklicani v aktivno službo. Pravico do podpore imajo: Žena in otroci, starši, bratje in sestre, tast in tašča, tudi nezakonska mati in nezakonski otroci, ako je mož, oziroma oče, brat, sin ali zet kot rezervist poklican v aktivno službo. To pravico pa morajo dokazati, da je rezervist večinoma ali bistveno sam s svojim delom preživljal družino. Pravico do podpore imajo tudi manjši k m e č k i p o s e s t n i k i, ki brez tuje pomoči s člani svoje družine opravljajo gospodarstvo, in o b r t n i k i, ki nimajo pomočnikov. Pravica do podpore pa ne velja, ako v aktivno službo poklicani rezervist dobiva svojo redno plačo ali če je toliko premožen, da vsled njegove službe pri vojakih družina ne trpi škode. Na prvi pogled se more vsakdo prepričati, da so te določbe jako raztegljive, ker je v mnogih slučajih težko dokazati, ali je družina bistveno oškodovana ali prikrajšana. Pri poizvedovanjih igrajo veliko vlogo subjektivno prepričanje, naklonjenost, sovraštvo, zavist in — politično strankarstvo. Podpora ima namen, družini zagotoviti potrebno hrano, obleko, stanovanje, zdravila in vzgojo otrok ter v nobenem slučaju ne sme biti višja, n e g o p o v p r e č n i d n e v n i z a s l u ž e k k aktivni službi pozvanega rezervista. Podpora se računa z dnem, ko je rezervist zapustil dom, in se

konča tisti dan, ko se vrne. Pravica do podpore ne ugasne, ako je rezervist vsled bolezni v bolnišnici. Dan odhoda in prihoda določi županstvo v sporazumu z okr. glavarstvom. Ako pa vojak ubeži ali je kaznovan zaradi večjega pregreška, ima družina pravico do podpore le do dne ubega ali obsodbe svojega reditelja. Ako ta umrje vsled ran ali bolezni, dobiva družina podporo še šest mesecev. Za podporo naj se družine oglašajo pri svojih županstvih, katera potem poročajo na okrajna glavarstva z vsemi potrebnimi pojasnili. Podpore pa določajo posebne komisije, v katerih so? Načelnik dež. vlade ali od njega določen politični uradnik kot predsednik, zastopnika deželnega finančnega ravnateljstva in deželnega odbora, v občinah z lastnim štatutom od župana določeni občinski organ. — To je bistvo zakona in dotične naredbe ministrstva za deželno brambo. Županstva so gotovo že dobila potrebne obrazce za prošnje in druga navodila, da ne bode treba odgovarjati za vsak posamezen slučaj. — Poslanec Žitnik.

+ **K slovesni otvoritvi vodovoda za Cerknico in Rakek.** S hiš zavednih Cerkničanov, ki znajo ceniti gospodarski napredek in dobroto, izkazano cerkniški in rakovski občini po novem vodovodu, so plapolale v nedeljo zastave, in zbralo se je obilo ljudstva, da prisostvuje blagoslovljenju. Bila je res lepa in pomenljiva slavnost, ki jo pa tudi zasluži tako delo. Vodovod je dolg 31 tisoč 600 metrov in je izpeljan iz studenca Podslivnico. Ta studenec je dal v suši, ko so mnogi drugi studenci čisto vsahnili, 7½ litrov vode na sekundo. Priklopiti bi se pa dal za slučaj potrebe še drug studenec, ki je dal v tisti suši 2inpol litra vode na sekundo. Stroški so proračunjeni na 420.000 K in se ne bodo prekoračili, kljub temu, da se je naredilo čez 2 km vodovoda več, nego je bilo v načrtu. Vodovod preskrbuje do 5000 prebivalcev z izborno studenčno vodo in je velikanskega pomena za vse gospodarstvo. Tudi vojaštvu dobro služi, ki je v teh krajih silno trpelo ob vojaških vajah vsled pomanjkanja vode. Štirje reservoarji hranijo 380 kubičnih metrov vode. Hidranti izvrstno funkcionirajo in bodo dobro služili v slučaju požara. Dasi se je bilo boriti s težkočami — nagajala je poplava in deloma je bil teren jako neugoden — se je delo izvršilo brez vsakega nereda, tako da je ta vodovod v tehničnem oziru vzoren, kar je konstatiral tudi deželni stavbni svetnik Sbrizaj. Delo je izvršila tvrdka Lončarič, stavbno nadzorstvo pa je vršil deželni stavbni urad, ki je imel pri delu stalnega tehnika inž. Čuka, redno pa je nadziral delo stavbni nadkomisar Zajc. Kolavdacija vodovoda se vrši ta teden.

+ **Novo izobraževalno društvo.** Dež. vlada je potrdila pravila »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v Gradišču pri Vipavi.«

— **Razpuščena bosenska društva** so naslednja: Vsa telovadna, pevska, glasbena in strokovna društva soc. demokratov z zvezami vred. Vse srbske narodne organizacije. Vsa srbska sokolska društva obenem z društvom »Dušan Silni«, »Obilić« in »Srbsko sokolsko župo«. Vsa društva »Pobratimstva« in »Trezvenosti« z zvezama vred. Organizacija srbsko-pravoslavne duhovščine Bosne in Hercegovine. Društvo sv. Save v Reljevu. Tipografsko društvo v Sarajevu. Srbska učiteljska organizacija za Bosno in Hercegovino. Srbsko diletantsko gledišče v Sarajevu. Društvo srbske sarajevske trgovske mladine. Srbsko tamburaško društvo »Jugović« v Sarajevu. »Srbsko Kolo« v Sarajevu. »Srbski Klub« v Sarajevu. Začasno se ustavi delovanje naslednjih društev: »Prosvjete« s podružnicami. Zveze dobrodelnih zadrug Srbkinj za Bosno in Hercegovino z vsemi podružnicami. Vseh srbskih rokodelskih društev v deželi. Gospodarske organizacije »Privreda« z vsemi okrožnimi odbori. Vseh srbskih pevskih in zabavnih društev in čitalnic. Vseh društvenih organizacij uslužbencev bosensko-hercegovinskih deželnih železnic z vsemi krajnimi društvi. Koliko in katera hrvaška društva so bila razpuščena, še ni znano.

— **Bosanska in dalmatinska mladina v vojaških akademijah v Srbiji.** Iz Sarajevega poročajo, da so oblasti v Bosni in Dalmaciji dognale, da hodijo po deželi srbski posredovalci, ki nabirajo mladino za srbske vojaške akademije. Mladim ljudem se daje zagotovilo, da bodo poleg brezplačne vojaške in znanstvene izobrazbe v šoli napravili lepo kariero v armadi. Ker je imela ta akcija veliko uspeha pri mladini, zato so oblasti sklenile to gibanje udušiti in vsakega posredovalca zapreti.

— **Kostanjevica.** Liberalni dopisnik iz Kostanjevice ima posebno veselje, da le ob vsaki priliki blati in grdi v »Slovenskem Narodu«. Seveda, ko bi jaz imel toliko časa, kakor ga ima liberalni dopisnik in ko bi se mi vselej vredno zdelo odgovarjati na liberalne čenčarije, bi že večkrat odgovarjal na njegove dopise. Očita mi vse mogoče reči, zlasti to, da sem se nespoštljivo izrazil o g. knezoškofu ob priliki tukajšnjega birmovanja, da sem krivo pričal in da sem se pregrešil z razžaljenjem Veličanstva. K tem očitkom pripomnim le to, da jaz nimam nobenega spoštovanja do ljudi, kakor so kostanjeviški liberalci. Obenem pa jih pozivljam, naj vselej, kadar me še spravijo v sodnijsko preiskavo, kar so doslej storili že večkrat, tudi s pričami dokažejo svoje trditve. Ko bi me naši liberalci sodili, bi bil že davno obešen. Toda tega se jim ni treba bati, ker imam dovolj prič, da lažnjivost liberalnih ovadb dokažem, če treba, tudi tisočkrat. Dokler sem bil v liberalnem taboru in delal za liberalce, sem bil ves v zlatu. Ko sem pa prestopil v Slovensko Ljudsko Stranko, sem ves v blatu, ker sedaj nimajo nobenega, ki bi kaj delal zanje, sami so pa mnogo preleni za to. Odtod vsa njihova jeza in maščevalnost, ki je v prvi vrsti naperjena proti moji osebi. Pa naj bodo le potolaženi in zagotovljeni, da se tisti zanje srečni ne bodo več vrnili, dokler bom jaz imel kaj besede. — Franc Kržičnik, posestnik in župan.

— **Litijska podružnica Slomškove zveze** priredi zborovanje v četrtek, dne 15. maja 1913 popoldne ob pol 4. uri v ljudski šoli v Zatičini. Na dnevnem redu je referat tovariša Samca, in sicer: »Ljudsko petje in petje v šoli.«

— **Hrvaška služba božja na Dunaju.** Kakor smo že poročali, so dunajski Hrvatje dobili svojo cerkev: Stiftskirche v VII. okraju, Mariahilferstrasse št 24, ki jo bo vodil duhovnik zagrebške nadškofije Mihovil Pintar, stanujoč v I. okraju, Augustinerstrasse št. 7. Služba božja se bo v tej cerkvi vršila po tem-le redu: Vsako nedeljo in zapovedani praznik hrvaška propoved in sv. maša, pri kateri se pojo cerkvene pesmi v hrvaškem jeziku. Začetek službe božje vselej točno ob 10. uri dopoldne. Spoveduje se redno pred sv. mašo od pol 9. ure dopoldne. Razven v Stiftskirche se hrvaško spoveduje tudi v Avguštinski cerkvi, I. okraj, Augustinerstrasse 7, in sicer redno vsako nedeljo in praznik od 6. do 9. ure dopoldne, ob navadnih dneh pa od 7. do 12. ure dopoldne (oglasiti se je v zakristiji); v zimskih mesecih tudi popoldne od pol 5. do 6. ure zvečer. Za enkrat so izvzeti samo meseci julij, avgust in september. Prva služba božja bo v Stiftskirche na binkoštno nedeljo, dne 11. t. m. Uprava hrvaške službe božje vabi vse dunajske Hrvate, da se z ljubeznijo oklenejo svojega svetega doma in polnoštevilno prihajajo k službi božji.

— **Cerkvena proslava milanskega edikta na Hrvaškem** se je vršila dne 4. t. m. po vseh župnijah zagrebške nadškofije. Nadškof - koadjutor dr. Bauer je izdal v to svrho posebno okrožnico. Proslave so se udeležili tudi vsi uradi in šole.

— **Nova hrvaška drama.** V hrvaškem gledališču v Zagrebu so igrali te dni prvikrat novo Tučičevo dramo »Golgota«.

— **Kamniška podružnica »Slomškove zveze«** opozarja še enkrat na zborovanje, ki bo 8. maja ob 2. uri popoldne v Zgornjem Tuhinju. Tovarišice, tovariši, udeležite se polnoštevilno tega zborovanja. Dobrodošli tudi prijatelji učiteljstva. Pevke in pevci naj pridejo že pred 2. uro in naj prinesejo s seboj oba zvezka Aljaževe pesmarice.

— **Iz Bizovika** se nam piše: Nesramni lažniki so »Danovi« dopisuni, ki trdijo, da so »Orli« šli na Dunaj z denarjem, ki je bil nabran za društveni dom. To je grda laž, ker se tega denarja ni nič porabilo in je ves nabran denar nedotaknjen. Seve je shranjen v poštenih rokah. Če se dopisnik zanima za društveni dom, naj pa kaj zanj prispeva, da ga prej zgradimo.

— **Poročil se je** g. Dominik Marušič, knjigovodja delniške družbe kranjskih opekarn v Trnovem, z gdčno Anico Gröblacher, hčerko veleposestnika v Vrbi na Koroškem.

— **Nepoštena mesarska pomočnika.** Posestniku in mesarju Štefanu Hribu v Vipavi sta mesarska pomočnika Maks Bačar in Franc Koder razprodala meso enega vola, prodala tudi kožo in potem z denarjem izginila. Hriba sta oškodovala za 1000 kron. Kodra so v Gorici aretirali, Bačarja pa še nimajo.

k **Samoumor vojaka v Celovcu.** V celovški vojašnici se je ustrelil infanterist 17. pešpolka Ignacij Tomšič iz Ribnice. Vzrok samoumora je strah pred kaznijo.

— **Razpisane učiteljske službe:** Litijski okraj: Prežganje I. uč. vod., Primskovo I. uč. vod., Št. Lampert I. uč. vod. — Rok do 26. maja — Postojnski okraj: Slap pri Vipavi I. uč. vod. — Rok do 24. maja.

Nove vžigalice s sliko orla, plovečega nad Ljubljano in z napisom »V korist obmejnim Slovencem« nima še mnogo naših somišljenikov. Rabite samo te naše vžigalice, od katerih ima korist naša organizacija, zahtevajte jih povsod. Mnogi trafikantje in trgovci teh vžigalic nimajo, ker jih naši somišljeniki odločno ne zahtevajo. Svoje potrebščine kupujte v onih trgovinah in trafikah, ki imajo tudi naše vžigalice! **Trgovcem recite, naj te vžigalice takoj naroče pri naši glavni zalogi pri tvrdki C. Menardi v Ljubljani!**

NEMIRI NA PORTUGALSKEM.

»Agence Havas« poroča iz Lizbone: 100 častnikov, podčastnikov in civilistov, ki so jih radi zadnjih nemirov aretirali, so s parnikom odpeljali na Azorske otoke, kjer jih bodo obsodili. Ostale aretovance so ali izpustili ali pa v trdnjavi zaprli.

ALI OBIŠČE CAR BEROLIN ALI NE?

»Deutsche Tageszeitung« poroča iz Peterburga: Car Nikolaj odpotuje 21. majnika v spremstvu zunanjega ministra Sazonova in dvornega maršala v Berolin, da bo navzoč pri poroki princesinje Lujize. Car 28. t. m. odpotuje v notranjo Rusijo, da se udeleži slavlja Romanovov.

Gospodarstvo.

g **Obrtno - nadaljevalna šola v Št.** Vidu priredi na binkoštne praznike običajno razstavo risalnih izdelkov tukajšnjih vajencev in udeležnikov prostovoljnega tečaja za mizarje. Risbe so zares jako skrbno in precizno izvršene. Zato se je nadejati obilnega obiska, kar bo naše mlade risarje posebno navdušilo za daljno delo. — Oba binkoštna praznika je razstavna dvorana odprta od 8. ure dop. do 6. ure zvečer. Med službo božjo se obisk prekine. Obiskovalci so vstopnine prosti. Razstavljene bodo risbe v risalni dvorani tukajšnjega šolskega poslopja. — Začetkom šolskega leta 1912/13, to je s 1. oktobrom je bilo vpisanih 141 vajencev, ob sklepu dne 27. aprila pa jih je ostalo še 120. V pretečenem šolskem letu so bili sledeči obrti zastopani v tukajšnji obrtno-nadaljevalni šoli: 97 mizarjev, 5 ključavničarjev, 5 krojačev, 2 kleparja, 2 peka, 2 sedlarja, 1 tesar, 1 kovač, 1 kolar, 1 črevljar, 1 tapetnik, 1 sodar, 1 elektrotehnik. Ker je v šoli v pretežnem številu zastopan mizarski obrt, se bo šola vsled zaprošenega dovoljenja c. kr. deželne vlade nazivala »strokovno - nadaljevalna šola za vajence mizarske obrti.«

Štajerske novice.

— **Tretji avstrijski esperantski kongres v Gradcu.** Za ta kongres, ki se bo vršil o Binkoštih v Gradcu, so prevzeli pokroviteljstvo namestnik grof Clary und Aldringen, deželni glavar grof Attems in korni poveljnik fzm. baron Leithner. Na vseh straneh se opažuje živahno zanimanje. Saj pridejo v Gradec prvikrat zastopniki raznih narodov in raznh jezikov, da občujejo med seboj v enem jeziku — v esperantskem — ter se posvetujejo o skupnem delu. Vendar se ta kongres ne bo mogel meriti s kakim svetovnim, pri katerem se snidejo zastopniki 30 in še več narodov, ali pa s kakim deželnim, kakor na primer na Angleškem, Francoskem, Nemškem in v drugih državah, ker je še esperantsko gibanje pri nas v Avstriji, posebno pa v alpskih deželah, razmeroma slabo razvito. Vendar pa se je že prijavilo večje število udeležencev. Za slavnostno otvoritveno zborovanje je dal na razpolago deželni glavar grof Attems viteško dvorano (Rittersaal), za esperantsko razstavo in manjše strokovne seje mestni svet dve sobi v nekdanjem poslopju trgovske akademije, za večje seje pa je odstopilo trgovsko društvo »Merkur« svojo učno dvorano v trgovskem domu (Haus der Kaufmannschaft) brezplačno. Kongres se prične na binkoštno soboto ob 10. uri z otvoritvijo esperantske razstave v nekdanjem poslopju trgovske akademije. Želeti bi bilo, da slovenske esperante zastopa na tem kongresu kak Slovenec, ki naj svojo udeležbo javi na naslov: Dr. Henrik Haas, dvorni in sodni odvetnik v Mariboru.

š **V Gradcu zagrebški zrakoplovec ponesrečil.** V nedeljo je zagrebški pilot Novak poletel v Gradcu z Merčepovim aeroplanom. Polet je podvzel kljub dežju in vetru. Ko se je spuščal na zemljo, mu je dež odvzel skoro popolnoma vid, dež mu je bil v oči kot ledena toča, zato ni mogel prav presoditi, kaka je daljava do zemlje ter je zato priletel na zemljo s toliko silo, da je odletel z aeroplana in obležal nezavesten. Novak je samo lahko ranjen, letalni stroj je pa precej razbit.

š **Ponarejanje poštno-hranilničnih knjižic.** Poročajo nam, da se klati po Spodnjem Štajerskem neki slepar. Ponareja poštnohranilnične knjižice. Tako je n. pr. pri Sv. Antonu v Slov. gor. dvignil 25 K, vloga pa je znašala le 1 K; nadalje v Ivanjcih 30 K in še drugod. Storilca, ki je približno 24 let star, zasledujejo.

š **Na cvetlični dan v Gradcu** so prodali okrog 226.000 cvetlic in pričakujejo okoli 18.000 kron čistega dobička.

š **Smrtna nezgoda v trboveljskem rudniku.** V soboto se je pri delu nevarno poškodoval rudar Anton Rebolj, star 52 let. Ranjenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je danes umrl.

š **Lov na divje peteline.** Iz Slovenske Bistrice poročajo, da se je dne 30. aprila dr. Ferdinand grof Attems udeležil lova v gozdovih graščine Bistrica na Pohorju ter je tisto jutro padlo več kot 40 škarjevcev in par dni poprej pa tudi 4 divji petelini.

š **Letina** se v vinogradih in sadovnjakih zelo slabo kaže. Osobito ormoško-ljutomerski okraj je zelo poškodovan od pretečene zime. Ne tako v Slov. goricah, kjer še precej lepo kaže.

CERKVENI VESTNIK.

c **V Krškem** se bo vršil sv. misijon od 11. do 18. maja t. l. Vodili ga bodo gg. pp. jezuiti iz Ljubljane.

Ljubljanske novice.

lj **Presvetli knezoškof ljubljanski** bo delil zakrament sv. birme v ljubljanski stolnici na binkoštno nedeljo in ponedeljek. V nedeljo se prične (po končani veliki sv. maši) ob pol 11. uri, v nedeljo popoldne pa ob 3. uri. Na binkoštni ponedeljek je pričetek sv. birme po veliki sv. maši okrog tri četrt na 11. uro.

lj **Sestanek zastopnikov vseh naših izobraževalnih društev,** ki imajo svoj sedež v Ljubljani, je danes ob 8. uri zvečer v »Ljudskem domu«. Pridejo naj vsi odborniki in odbornice, pa tudi drugi člani in članice, katere zanima delo za katoliški shod.

lj **Šentpeterski Orel v Ljubljani** vabi svoje člane, kakor tudi vse prijatelje naše organizacije k mesečnemu sestanku, kateri bo v četrtek, dne 8. maja, ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih Šentpeterskega prosvetnega društva. Govori g. urednik Franc Terseglav.

lj **Umrla je** sinoči na Kongresnem trgu št. 16 notarjeva vdova gospa Helena Veršec v 50. letu svoje starosti. Pogreb bo jutri ob štirih popoldne.

lj **Botrom in botrcam,** ki hočejo birmancem podati zares koristno darilce, priporočamo, naj jim kupijo lepo vezan »Šolski molitvenik«, še bolje »Večno življenje« (molitvenik za bolj odraslo mladino). Dobi se v preprostih, pa tudi v najfinejših vezavah. To omenjamo radi tega, ker prodajalci radi vsiljujejo manj vredno in nerabno blago, ki imajo zraven več dobička. Zgoraj omenjena molitvenika sta namreč razmerno najcenejša, zraven pa brez dvoma najboljša.

lj **Posebni vlak ob nedeljah in praznikih na gorenjski progi.** Deželna Zveza za tujski promet nam poroča, da je ravnateljstvo državnih železnic v Trstu ugodilo njenemu predlogu in bode s prvim junijem upeljalo vsako nedeljo in praznik posebni vlak, ki bode odhajal ob pol 2. uri popoldne iz Ljubljane in vozil do Jesenic. Za izletnike bo ta vlak res jako dobrodošel, ker je mogoče narediti večje popoldanske izlete na Gorenjsko. Natančnejši vozni red tega posebnega vlaka bodemo še objavili.

lj **Šahovski mojster Rudolf Spielmann v Ljubljani.** V četrtek, dne 8. t. m., ob pol 9. uri zvečer priredi šahovski mojster Rudolf Spielmann v kavarni pri »Slonu« javno simultansko produkcijo, pri kateri bo igral s poljubnim številom nasprotnikov. Mladi monakovski mojster spada med največje napadalce sedanjosti ter se odlikujejo njegove partije s čudovito finimi kombinacijami. Na vseh mednarodnih šahovskih turnirjih je vedno med prvimi zmagovalci, leta 1912 pa je dosegel v Opatiji celo prvo darilo. Da spoznamo mojstra tudi v Ljubljani in da se povzdigne tukajšnje šahovsko življenje, je Ljubljanski šahovski klub pridobil mojstra za simultansko produkcijo, katera obeta biti zelo zanimiva. V pokritje stroškov, ki so s tem klubu nastali, se je določil za nečlane prispevek po 50 h. Ker razpolaga kavarna pri »Slonu« le z omejenim številom šahovskih desk, prosimo igralce, da šahovske deske po možnosti seboj prinesejo. Vsi prijatelji šaha se uljudno vabijo k udeležbi.

lj **Ukradeno kolo.** V soboto opoldne je bilo v neki veži na Mestnem trgu ukradeno poštnemu slugi Ivanu Čehu že obrabljeno »Styria«-kolo, vredno 120 K.

lj **Delovanje državne policije** v okolici se je pričelo z današnjim dnem na Viču, v Šiški in v Mostah. Vse tozadevne agende sedaj tamošnjim orožniškim postajam odpadejo ter jih prevzame c. kr. državna policija.

lj **S trga.** Danes so dospele na trg prve letošnje črešnje, katere so otroci, ki so spremljali svoje mamice, tako poželjivo pogledovali, da se niso mogle zadrževati, da bi jih jim ne bile privoščile par komadov. Bile so pa drage. Kilogram je veljal 1 K 60 vin., tri črešnje pa 2 vin.

lj **Nezavesten** se je včeraj popoldne zgrudil v Latermanovem drevoredu učitelj Ivan Stegovec iz Višnje gore, rodom iz Lekavca na Primorskem. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v dež. bolnišnico.

lj **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Prihodnje mesečno zborovanje se bo vršilo v četrtek, dne 15. maja 1913 ob pol 8. uri zvečer v posebni sobi hotela »Union«. Dnevni red: Zdravstvo v Ljubljani pred 100 leti, predavanje primarija dr. V. Gregoriča. — Važne stanovske zadeve. — Slučajnosti.

lj **Zopet Amerika.** Ivan Ružič, Štefan Ružič in Gregor Lulič so hoteli v Ameriko. Prišli pa so samo do Ljubljane, kjer jih je na južnem kolodvoru ustavil stražnik. Mesto v domovino »Wolkenkracerjev« šli bodo sedaj v svojo domovino, katera je tako nehvaležna, da jim ne daje zadosti kruha.

lj **Ustanova za dva revna bolna mornarja.** Na magistratu je nabit razpis podadmiral Bernard baron Wullerstorf-Urbairove ustanove za dva revna bolna mornarja vojne mornarice za l. 1913. Vsako mesto znaša 140 K. Več je razvidno iz razpisa.

Telefonska in brzojavna poročila.

V ČRNIGORI JE VSE MIRNO.

Cetinje, 6. maja. **Vest o opustitvi Skadra je prebivalstvo z mirno resignacijo sprejelo.** Kakšno nezadovoljstvo proti kralju se celo ni pojavilo. Včeraj je ljudstvo kralja pred konakom kakor vselej z aklamacijami sprejelo in v pogovoru s posamezniki se je kralj prepričal, da so mu vsi slejkoprej vdani in da sklepa glede Skadra ne kritikujejo. Tudi armada spričo nuje dejstev sklepu splošno pritrja ter se celo radikalni elementi ne oglašajo. Seveda zahteva ljudstvo za svoje težke žrtve odškodnine. **Večji del čet se je odpustil domov k poljskemu delu.** Kralj je izdal dnevno povelje, v katerem slavi junaštvo armade, se spominja padlih in se vojakom zahvaljuje za njihovo požrtvovalno vedenje.

IZJAVA KRALJA NIKOLAJA V KRONSKEM SVETU.

Cetinje, 6. maja. V odločilnem kronskem svetu je kralj, ko je princ Danilo burno zahteval nadaljevanje odpora glede Skadra, izjavil: »Dolgo sem se sam s seboj boril. Nikoli za moje dolge vlade nisem prestal toliko muk. Težka in velika je moja odgovornost. Jaz moram grenki kelih do dna izpiti.« Ko so ministri rekli, da so oni odgovorni, je kralj rekel: »Dà, pred skupščino; jaz pa sem odgovoren pred Bogom in zgodovino. Moje ime bi bilo s prokletstvom obremenjeno, če bi deželo spravil v strašno nesrečo, ne da bi bilo upanja, da naša pravična stvar proti celi Evropi zmaga. Izvolimo manjše zlo in rešimo našo ljubljeno domovino.«

AVSTRIJA SE JE NASPROTI ITALIJI ČESA ODPOVEDALA?

Dunaj, 6. maja. »Edinosti« se od tu poroča: V avstrijskih političnih krogih se pojavljajo kritični glasovi proti avstrijski zunanji politiki in taktiki grofa Berchtolda, ki je zgolj iz strahu, da bi Črnogorci dobili Skader, prenaglo sklenil z Italijo glede Albanije pogodbo, v kateri se Avstrija za vedno odpoveduje južni Albaniji in s tem seveda tudi ključu Jadranskega morja Valoni. Italijansko - avstrijska pogodba glede Albanije bo tvorila tudi za naprej temelj avstrijski politiki v Albaniji in Valona pade prejkoslej v roke Italije. Skadrska afera se je torej končala s popolnim vspehom Italije. (Po naših informacijah se med Avstrijo in Italijo še ni sklenila nobena obvezna pogodba. — Opomb. uredn.)

ODPRTJE MEJE PROTI ČRNI GORI.

Dunaj, 6. maja. »N. W. Abendblatt« trdi, da črnogorsko prebivalstvo nujno zahteva odprtje mejâ, ker vlada velika beda. Na Cetinju manjka petroleja.

ALBANSKO VPRAŠANJE.

Berolin, 6. maja. Vsi listi sprejemajo vest o prostovoljni resignaciji Črnegore z velikim zadovoljstvom. Okupacija Albanije od strani Avstrije in Italije se smatra zdaj za nepotrebno.

GRKI NE RAZUMEJO AVSTRO-OGRSKE POLITIKE.

Atene, 6. maja. Priprave Italije za zasedanje Valone tu z veliko nejevoljo gledajo. Listi naglašajo, da ne razumejo, kako je Avstro-Ogrska mogla svoj stari program glede Albanije izpremeniti. To bi po mnenju grških krogov za Avstrijo pomenilo, da se izroči sama Italiji na milost in nemilost.

BORZA.

Dunaj, 6. maja. Predborza je zelo ugodno poslovala. Kreditne akcije so poskočile za 5, Anglbank za 5, Bankverein za 8, Länderbank za 15, Alpine za 19, Bodenkredit za 14, Praške železn. za 25, Češke sladkorne za 18 K, majska in julijska renta za ½%.

PODALJŠANJE PREMIRJA.

Carigrad, 6. maja. Premirje med Turčijo in Bulgarijo se je zopet za deset dni podaljšalo.

ZBORNICA.

Dunaj, 6. maja. Predsednik zbornice dr. Sylvester je danes konferiral z grofom Berchtoldom. Če se bodo zunanje razmere razjasnile, se parlament skliče 15. t. m.

NA HRVATSKEM NI TREBA ŠE ENEGA IZJEMNEGA STANJA.

Zagreb, 6. maja. Oficielno se vest, da se na Hrvatskem namerava poleg obstoječega komisariata uvesti še posebno izjemno stanke, najodločneje dementira, ker ni na Hrvatskem za tako odredbo nobenega razloga.

OGRSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 6. maja. Današnja seja zbornice se je otvorila ob nenavzočnosti opozicije.

VELIKI VIHARJI NA SEVERU.

Kodanj, 6. maja. V Skandinaviji divjajo veliki viharji, ki so povzročili tudi velike požare. Povsod vlada velik mraz.

SMRTNA KOSA.

Karlovec, 6. maja. Tu je umrl hrvaški književnik Milan Vrbanić.

Strašen požar. Iz Hakodafiya, severno Japonsko, poročajo, da je strašen požar uničil nad 2000 hiš.

Nov dreadnought »Grosse Kurfürst« so izpustili v Hamburgu v morje.

Velikansk gozdni požar je divjal v okraju Celle in je uničil 12.000 oralov gozda. Požar se je razširil do železniškega nasipa proge Hannover—Hamburg in so morali vlake na progi ustaviti.

Pisatelj morilec svoje žene. V Parizu se je pisatelj Henry Peyre sprl s svojo ločeno ženo in jo ustrelil.

Primorske vesti.

p **Mednarodna kolesarska dirka okrog goriškega Krasa** se je vršila v nedeljo, dne 4. maja, ob lepem vremenu. Start je bil na cesti, ki pelje v Ločnik, cilj pa v Tivoliju v Rožni dolini. Preteči je bilo treba 140 km dolgo pot: Gorica—Krmin—Zagrad—Devin — Opčine — Sežana — Razdrto — Ajdovščina—Gorica. Na tej cesti je bilo razpostavljenih 1200 vojakov. Priglasilo se je 47 dirkačev — med temi 13 vojakov. Izpred štarta je odšlo 42 dirkačev, 2 sta se vrnila in k cilju jih je prišlo 35. Na štartu je bilo vse polno občinstva, med tem mnogo častnikov in general Scotti. Točno ob 10. uri dopoldne je dal predsednik jurije, nadporočnik Karel Christian znamenje za odhod. Čeprav bi po programu trajala vožnja 5 uri in bi dirkači prihajali okolu 3. ure popoldne, se je vendar občinstvo začelo zbirati na cilju že ob 1. uri popoldne in se je do prihoda dirkačev nabralo toliko ljudi, da so drug ob drugem stali kakor slaniki v sodu. Prvi je dospel na cilj Hrvat Fran Gregl, ki je sedaj vojak, a je sicer pri kolesarskem društvu »Sokol« v Zagrebu; rabil je 4 ure 51 minut. — 2. Alojzij Wacha (Nemec z Dunaja) v 4 urah, 54 minutah, 49 sekundah. — 3. Rudolf Eschelmüller, 5 ur, 1 min. — 4. Karel Laubheimer, 5 ur, 7 min., 5 sek. — 5. Mario Bianchi (tržaški Lah), 5 ur, 8 min., 58 sek. — 6. Rudolf Krammer (Nemec), 5 ur, 12 min., 40 sek. — 7. Em. Hans Silberbauer, 5 ur, 13 min., 2 sek. — 8. Franc Kaulfersch, 5 ur, 17 min., 5 sek. — 9. Avgust Strauss (tržaški Lah), 5 ur, 20 min., 14 sek. — 10. Jacopovich (Lah), 5 ur, 24 min., 20 sek. — 11. Ivan Bawlek (Čeh, vojak), 5 ur, 31 min., 52 sek. — 12. Zorko Šiškovič (tržaški Slovenec), 5 ur, 35 min., 48 sek. — 13. Florijan Derler (vojak), 5 ur, 47 min. — 14. Jožef Benko (goriški Slovenec), 5 ur, 51 min., 32 sek. — 15. Jožef Jenatschek (vojak), 5 ur, 56 min., 27 sek. — 16. Jakob Colla (tržaški Lah), 6 ur, 3 min., 6 sek. — 17. Valentini, 6 ur, 4 min., 41 sek. — 18. Jožef Zilker, 6 ur, 6 min., 38 sek. — 19. Jakob Kuharič (vojak), 6 ur, 19 min., 49 sek. — 20. Mario Luin (tržaški Slovenec), 6 ur, 20 min., 18 sek. — Ostali dirkači so prihajali v večjih ali manjših presledkih. Eden, ki je prišel sicer deseti, je bil diskvalificiran, ker je šel po bližnjici. — Po dirki je bila v Hilmteichu veselica s prosto zabavo, kjer so se razdelili darovi. Prvih deset dirkačev je dobilo darove, ki so jih darovali razni gospodje, drugih deset pa je dobilo srebrne kolajne. Poleg teh darov so bili še štirje specialni darovi, in sicer: trije za vojake, ki so dosegli najboljši uspeh, in ti so bili: 1. Gregl Franc, 2. Franc Kaulfersch, 3. Ivan Bawlek; in en dar za onega, kateremu se pripeti največ nesreč, in to je bil Adolf Kofler, ki pa menda ni prišel v poštev. Trak kolesarskega društva »Gorica« je dobil Jožef Benko; trak kolesarskega društva »Balkan« iz Trsta pa Zorko Šiškovič. Nesreč ni bilo sicer nikakih, vendar so se pri Krminu nekateri prevrnili. Dirkače je lovil precej časa dež; k cilju so vsi prihajali blatni, tako da je bilo težko koga spoznati. Ljudje so mislili, da imajo maske na obrazu, pa so imeli debele plasti cestnega blata.

p **Zblaznel je** 23letni prostak 97. polka Friderik Valentinčič. Ko je včeraj šel po nabrežju Carciotti, se mu je zmešalo in je v svoji zmedenosti padel v morje. Neki pristaniški pilot ga je potegnil iz vode in so nesrečneža potem prepeljali v vojaško bolnišnico. Valentinčičev oddelek je nastanjen v Bazovici.

Zahvala.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki se tem potom najtopleje zahvaljuje preblagorodnemu gospodu ***Dr. Janko Marolta****, okr. zdravniku na Vrhniki, za ob smrti Marije Petrič darovani znesek 50 kron v društvene namene. Bog stotero povrni!*

Odbor Kat. društva rok. pomočnikov na Vrhniki.

Himne za procesijo

o presv. Rešnjem Telesu.

1. **Sacris.** 2. **Verbum.** 3. **Salutis.** 4. **Aeterne.** 5. **Pangelingua.** — Za mešan ali moški zbor zložil Ign. Hladnik.

Op. 63. Cena 1 K. 1380 3

Lahke, melodijozne in efektne skladbe. Dobe se v **Katoliški bukvarni,** pri **L. Schwentnerju v Ljubljani** in pri **skladatelju v Novem mestu.**

Proda se

VOZ

za prevažanje mleka ali sodavice

prirejen za enega ali dva konja. Poizve se v **Slomškovi ulici št. 6.** 1420

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice v Radovljici,

registrovane zadruge z omejenim poroštvom,

ki se vrši

dne 13. maja 1913 ob 3. uri popoldan v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila
4. Razdelitev čistega dobička
5. Volitev ravnateljstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

!Stanovanje!

s tremi sobami in vsemi pritiklinami se za avgust termin odda v **Kolezijski ulici št. 36.** Vpraša se v pritličju, levo.

Brez posebnega obvestila.

1423

Vera, Vladimir, Marica in Metka Veršec naznanjajo potrtega srca, da je njih dobra ljuba mati, gospa

Helena Veršec roj. Debevec

notarjeva vdova

snoči ob tričetrt 11. uri po večletnem težkem trpljenju, previdena s svetotajstvi mirno izdihnila.

Pogreb drage pokojnice bo jutri v sredo ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Kongresni trg št. 16.

Sv. maša zadušnica se bode brala v petek ob 7. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi.

V Ljubljani, dne 6. maja 1913.

Pogrebni zavod Josipa Turka.

KNJIGOTRŽTVO.

Pridnim šolarjem so najlepše darilo knjižice društva »Detoljub«, ki so za mladino velikega vzgojnega pomena. S temi knjižicami naj stariši in vzgojitelji razvesele svoje otroke ob raznih prilikah, kot n. pr. ob priliki prvega sv. obhajila itd.

Vse knjige imajo izredno zanimivo vsebino, vsled česar jih mladina rada čita ter si z njimi bistri um ter blaži srce.

»Ali znaš?« (XIV. natis.) Zbirka krščanskih resnic in molitve, ki naj bi jih vsak kristjan znal na pamet. 64 strani.) Po 12 h.

»Kako ati je ime?« ali »Vzorno življenje naših svetih priprošnjikov v nebesih.« Sv. Anton Padovanski. 12 h. Sv. Frančišek Saleški. 10 h. Sv. Roza Limanska. 10 h. Sv. Neža. 10 h. Sv. Janez Evangelist. 10 h. Sv. Patarina. 10 h. Sv. Stanislav Kostka. 12 h. Sv. Angela. 8 h.

»Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva«. Trije zvezki po 60 h., kart. 80 h.

»Sv. Germana«. Zgled krščanske potrpežljivosti (s podobami) po 10 h.

»Frančiška Malvina O. Connor.« Po Hattlerju poslovenil V. K. 6 h.

»Molimo!« ali najimenitnejši nauki v molitvi. I. Kako? II. Zakaj? Skupno 20 h.

»Nedolžnim otrokom.« Po 14 h.

»Obiskovanje presv. Rešnjega Telesa.« Otrokom, ki se pripravljajo za prvo sv. obhajilo. Po 8 h.

»Mala zakladnica.« (III. natis.) Zbirka krajših molitvic in pobožnosti z obilimi odpustki. (40 strani.) Po 10 h.

»Spominek prvega sv. obhajila. Po 12 h, vezano 24 h.

Podobica sv. Alojzija ali njegova pot v nebesa. 10 h, v platnu 20 h.

Šestnedeljska pobožnost k sv. Alojziju. 20 h.

Boj zoper lažnjivost. (Anton Kržič.) 10 h.

Četrt ure pred sv. Rešnjim Telesom. 2 h.

Dobra spoved. Nauki in molitve za vredni prejem zakramenta sv. pokore. 24 h, vezano 40 h.

Šopek povestic o četrti zapovedi. (Nabral Fr. Ozvatič.) 8 h.

Starišem in vzgojiteljem priporočamo istodobno 3. do 13. letnik **»Detoljuba«;** cena za vsak letnik samo 30 h. Ta list nudi krasna in bogata navodila za vzgojo.

Vse te knjige se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Kupujte le vžigalice: U korist obmejnim Slovencem!

Zaloga pohištva Fran Doberlet
Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8
priporoča pohištvo vsake vrste v solidni izvršitvi in po nizki ceni.

Proda se dobro idoča
pečarska obrt
z veliko trgovino posode, s 4—5 pomočniki, 60—100.000 K letnega prometa, velikim številom odjemalcev, tudi na Kranjskem. Cena 3000 K. — Zaloga posebej le proti gotovini, v Celovcu v bližini »Narodnega Doma«. — Vprašanja sprejema uprava lista pod št. **795.**

500 K Vam plačam, ako Vaših **kurjih očes, bradavic in trde kože** tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo.** — Cena lončku z jamstvenim pismom **1 krono.** 336
Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/169 Ogrsko.

Ure, verižice, uhani, prstani, obeski, zapestnice itd. Edina zaloga ur z lastno znamko **„TUP“** Ceniki zastonj.
Najcenejša birmanska darila.
Najstarejša domača tvrdka
Lud. Černe
juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfowa ul. 3. 124

Stanovanje
v Ilirski ulici št. 22
v II. nadstropju, z dvema sobama in vsemi pritiklinami **se odda za avgustov termin.** Več pove 1397 3
Adolf Hauptmann
Ljubljana, Sv. Petra cesta.

! Odkar zajtrkujem in južnam !
sladni čaj
ne maram za noben drug zajtrk in se čutim **zdravega, močnega** in **prihranim** pri **mleku in sladkorju v gospodinjstvu polovico denarja.** Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročilih dr. pl. Trnkoczy-jevega **sladnega čaja,** znamke **SLADIN** pri izdelovatelju, lekarnarju dr. pl. Trnkóczy v Ljubljani zraven rotovža, Kranjsko. Po pošti najmanj 5 zavitkov K 4·—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitkov K 10·— franko. Zavitek ¼ kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkóczy, **Schönbrunnerstraße 109, Radeckyplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4.** 109

Moderno zidana, solnčno ležeča
hiša
ki je še 16 let davka prosta, na najlepšem kraju v Ljubljani, z velikim, krasno zasejanim vrtom, z dvemi lepimi stanovanji po 4 sobe s kopelji itd., se jako ugodno proda.
Več se poizve v upravništvu tega lista pod št. **1254.** (Znamka za odgovor.)

Radi preselitve se ceno **proda**
VILA
s štirimi sobami, 2 kuhinjama in vsemi potrebnimi pritiklinami v najlepši legi s krasnim razgledom ter na svežem zraku, 10 minut od kolodvora državne železnice, **Kamniška ul. št. 280, Spod. Šiška pri Ljubljani.** 1413

Iščem peka
1417
za na deželo, kateri ima
: sam obrtni list :
za pekarijo. Sprejmem tudi oženjenega in brez otrok. Vstop s 1. junijem. **IVAN ŠVIGELJ, lastnik pekarije, Borovnica.**

! Stanovanje !
z dvema sobama ter vsemi pritiklinami **se odda za avgustov termin v novi hiši tik delavnice**
na Poljanski cesti štev. 8.
Več pove 1398 3
Adolf Hauptmann
Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Blagajničarka in zajtrkovalni marker
se **takoj sprejmeta v neko tukajšno kavarno.**
Več se poizve v upravi „Slovenca“ pod štev. **1399.** 1399 2

Pozor trgovci!
V večjem industrijalnem kraju blizu mesta **se takoj odda** jako obširna, imenitno idoča
trgovina
z raznim blagom. Pogoji so ugodni. Ponudbe na upravo lista **pod št 1365.**

Naravna **Bilinska kisla voda**
najbogatejši alkalični (natron-lithion) kislec na Češkem. Izborna dietetična nami na pijača. O vrednosti bilinske izvolite vprašati hišnega zdravnika. 3851

Domača najnovejša
konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta 3

879 52
se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup
narejenih oblek.
Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.
Založniki c. kr. priv. juž. železnice.
Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Uniforma
za častnika infanterije kakor tudi cela lepa **črna obleka** in mnogo časopisnega papirja **se proda. Ambrožev trg št. 3, II. nadstr. desno.** 1371 1
Ravnotam **se sprejme zanesljiva starejša ženska k 3 otrokom čez dan.**

Zdravilni pedagog
Ravnatelj **Fran Salzlechner,** lastnik učilišča in vzgojevališča za duševno zaostale in nervozne otroke v Perchtoldsdorfu pri Dunaju, se bo mudil 6. in 7. maja v hotelu **»Pri Slonu«.** Čas za razgovor in ordin. od 11.—3. ure. 1380

Izgotovljene obleke
površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne **jopice, cele obleke,** kakor tudi **posamezna krila** za ženske. — **Velika izbira v prvem nadstropju.** — **Nizke stalne cene** v manufakturni in konfekcijski trgovini
„Pri Škofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škofijo 3 nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrdke R. Miklauc.
767

C. kr. priv.
obča zavarovalnica
Assicurazioni Generali v Trstu
ustanovljena leta 1831.
Jamstveni zakladi znašajo nad 434 milijonov kron.

Poslovni izkaz
zavarovalnega oddelka na življenje. 1418

	meseca aprila 1913	od januarja 1913
Vložilo se je ponudb	1942	7103
za zavarovano vsoto	K 18,758.228·49	K 63.306.233·50
Izgotovljenih polic je bilo	1465	5153
za zavarovano vsoto	„ 14,084.963·—	„ 46,285.533·47
Naznanjene škode znašajo	„ 1,604.353·71	„ 4,351·370·34

KOLESARJI.
529
Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, **dokler ne poznate naših cen za leto 1913.**
najboljši in najcenejši nakup
pri tvrdki
Karel Čamernik & Ko. Ljubljana,
Dunajska cesta 9—12.
Specijalna trgovina s kolesi, motorji, automobili in posamezni deli. - Mehanična delavnica in garaža.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Ivan Štefe.